

Socialdemokratiets Kongres.

Et mægtigt Folketæstævn. — Enstemmig Godkendelse af det socialdemokratiske Ministeriums Virksomhed.

Socialdemokratiet erklærer sig villig til at ville deltage i et Arbejde for Erhvervslivets Genrejsning.

En Hilsen fra Øerne i Atlanterhavet. — Færøernes Repræsentant ankom pr. Flyvemaskine.

Den 12. Juni og følgende Dage holdt Socialdemokratiet sin 20. Kongres i den jydsk By Vejle. Kongressens første Dag formede sig som et mægtigt Folketæstævn, idet der i Forbindelse med Kongressen holdtes et offentligt Møde i det smukke Anlæg ved Skyttehuset, og Mødet var begyndt af det herligste Solskinsvejr. Flere Tusind Mennesker fra Nær og Fjern var stævnet til Vejle for at deltage i denne Sammenkomst. Taler holdtes af fhv. Landbrugsminister Kr. Bording, den svenske fhv. Socialminister Gustav Moller og fhv. Socialminister Borgbjerg, Folketingsmand Oluffsen, Formanden for det tyske Socialdemokrati Otto Wells og fhv. Statsminister Stauning.

Kongressen aabnedes med en Tale af Stauning, der indledede med følgende Ord:

— For en Time siden kredsede en Flyver ind over Vejle. Det var „Social-Demokraten“ Louis Pios lille, i sin Tid foragtede Blad, der fløj herover, hvor Repræsentanter for en halv Million danske Socialdemokrater samlede. Det er et Billede af den Udvikling, der er foregaaet.

Taleren bragte derefter Partifællerne i Vejle en Tak, fordi de som Kongressens Værter havde ordnet alt paa en udmærket Maade og skildrede i store Træk de politiske Begivenheder, der var sket siden Kongressen i Odense i 1923, og hvori Socialdemokratiet havde øvet en stor Arbejderklassens god Indsats, dels gennem det socialdemokratiske Ministeriums Arbejde i Aarene 1924—1926, og dels ved Socialdemokratiets Opposition mod Ministeriet Madsen-Mygdals reaktionære Regimenter. Kort efter Kongressen i 1923 opnaaede Socialdemokratiet ved Folketingsvalget en Stemmefremgang paa 80,000 Stemmer. Ved det efterfølgende Landstingsvalg noterede Socialdemokratiet en Fremgang paa 34,000 Stemmer, og ved Valget i 1926 naaede Socialdemokratiet en Stemmefremgang paa 27,000 Stemmer, uagtet de borgerlige Partier under Ministeriets 2½-aarige Periode havde udfoldet en ondsindet og usandfærdig Agitation. Dette tiltrods, lykkedes det ikke at standse Socialdemokratiets Fremmarch. Paa Valgdagen blev dog en Del Vælgere hjemme. Dette sikrede Højre og Venstre Flertallet af Folketingsmandaterne. Nu, 6 Maaneder efter Valget, har Tusinder af Vælgere sikkert indset, hvilken Ulykkedet er for Landets Erhvervsliv og den sociale Lovgivning, at det Madsen-Mygdalske Ministerium blev Valgets Resultat.

Taleren rettede en hjertelig Velkomst til Kongressens Gæster, saavel fra Tyskland som Sverrig, som de danske Gæster, der deltog i Kongressen, fra Partierne i England, Finland og Island var sendt skriftlige Hilsener. Det samme havde Internationales Sekretær, Fr. Adler, som Sygdom havde hindret i at give Møde.

Det konstateredes, at der til Kongressen var fremmødte 499 Repræsentanter.

De udenlandske Gæster havde Ordet for at bringe Hilsener fra deres Partier.

Derefter aflagde Stauning en udførlig Beretning om Socialdemokratiets Virksomhed siden Kongressen i 1923, haade hvad angik Ministeriet Staunings Indsats og hvad der vedrørte de socialdemokratiske Organisationer, saavel agitatorisk som foreningsmæssigt. Om Ministeriets Virksomhed udtalte Taleren:

Ministeriet Neergaard forøgede Statsgelden med 330 Mill. Kr. Den var ialt 1256 Millioner, da den socialdemokratiske Regering dannedes. Efter 2½ Aars Virksomhed var Statsgelden formindsket med 80 Mill. Kr.

Neergaards sidste Regnskab (1924—25) viste — efter samme Opstillingsregel, som nu er indført — et Underskud paa 19½ Mill. Kr. Balancen var altsaa ikke rigtig god. Finansminister Braamsnæs' første Regnskab (1925—26) viste et Overskud paa 1,1 Mill.

Sund Økonomi og Lettelse af Befolkningens Byrder blev gennemført, ingen nye Skatter paalagt. Tjenestemændene fik det Konjunkturtillæg, som Hr. Neergaard havde frarøvet dem. En Række vidtgaaende Vedgiftstraktater — et Monster for andre Lande — blev afsluttet med fremmede Magter. Betydningsfulde sociale Reformforslag blev forelagt som Udtryk for Socialdemokratiets Program.

Endelig, og det er ikke det mindst vigtige, gennemførtes en Række administrative Fremskridt, offentlige Arbejder blev sat i Gang, og Arbejdsloshedsloven uddyttedes ved Socialministerens Afgørelser af Understøttelsens Størrelse til Gunst for de Arbejdsløse.

Hvad der er hjemført og hvad der er grundlagt i det socialdemokratiske Ministeriums Tid viser, at de 2½ Aars Arbejde og Kamp ikke var forgæves. Mange Resultater er bragt frem, og ikke mindre er det værd, at Socialdemokratiet har dokumenteret, at det er et virkeligt Folkeparti, at dets Evne til Administration og praktiske Statsvirksomhed ikke er ringere end andres, og at vort Partis Bestræbelser stiler efter en Lovgivning og Forvaltning, under hvilken der øves Ret og skabes Sikkerhed!

Vi naaede ikke den Demokratisering af Samfundet, som skal gennemføres, men vi vil opnaa den, og igennem den vil vi sikkert styre frem til den dybtgaaende Samfundspolitik, som maa føre til andre Besiddelsesforhold end den kapitalistiske.

Med Tilfredshed kan vi se tilbage paa 2½ Aars Arbejde og Kamp. Med Fortrøstning til vor Ret tager vi den kommende Tids Kampe, og med ubetinget Tillid ser vi ud i Fremtiden, hvor det arbejdende Folks Sejr vokser frem.

Taleren sluttede:

Vi tror ikke paa Diktaturet, ikke paa Borgerkrigens Værdi, men vi tror paa den demokratiske Udvikling, paa Fremskridtene igennem Folkets Selvstyre, paa Samfundets, Fællesskabets Sejr over Privatkapitalismen med dens Udbytning og Trældom.

Og denne Sejr vil vi forberede igennem vort demokratiske Arbejde, i Øjeblikket føres der ikke demokratisk, men reaktionær, antisocial Politik i Danmark, og det er alene Socialdemokratiet, der bekæmper denne Politik. Al sejr i denne Kamp, at skabe Flertal for Socialdemokratiet, er den kommende Tids Opgave, og at føre Arbejderklassen frem til højere Kultur, til ærligt Arbejde og økonomisk trykke Vilkaar, skal være Maalet for dette Flertal, et Maal, der ogsaa vil være ledende for Kongressens Arbejde. Stærkt Bifald histe Stauning, da han sluttede sin Tale.

Efter at en Del Talere havde haft Ordet, godkendtes Beretningen enstemmig.

Hovedkasserer Kløver meddelte, at Fremgangen i Medlemsantallet var 16,000. Partiet har 98201 mandlige og 46,479 kvindelige Medlemmer, organiseret i 1001 Afdelinger. Regnskabet balancerede med 451,000 Kr. og Valgfonden med 402,000 Kroner.

Om Sociallovgivningens historiske Udvikling, holdt Borgbjerg et udmærket, oplysende Foredrag. En Resolution, der skarp protesterer mod Ministeriet Madsen-Mygdals Stilling til denne Lovgivning, vedtoges enstemmig.

Kongressens 2. Mødedag optoges af Behandlingen af Erhvervsproblemerne. „Om dette Emne holdt Statsminister Stauning og fhv. Landbrugsminister Bording to ypperlige Indledningsforedrag, der hilstes med stærkt Bifald. Da Foredragene vil blive udgivet i Pjeceform, skal vi ikke gengive Indholdet her, men naar Pjecen foreligger trykt, sørge for, at et Eksempplar kommer hver af vore Læsere i Hænde. Foredragene indeholder en Sum af Oplysninger om Erhvervsforholdene, som bør kendes i vide Kreds. Vi skal foranledige, at det sker for vor Læsekreds Vedkommende.

Om Erhvervsituationen vedtoges følgende Resolution:

Socialdemokratiets Kongres udtaler sin fulde Tilslutning til den Erhvervspolitik, som det socialdemokratiske Ministerium søgte at gennemføre i Aarene 1924—26 og beklager, at Væstres ensidige, bytjendelige Agrarpolitik vandt Tilslutning fra det konservative Parti, som i antisocialistisk Iver og urede Erhvervenes Interesser.

Kongressen anerkender, at Frihandelen maa være den bærende Ide i dansk Handelspolitik og ser med Tilfredshed den Virksomhed, som Folkets Forbund har paabegyndt ved den nyly afholdte økonomiske Konferencen.

En Udvikling, der fører til Toldskrankens Fjernelse og til økonomisk Samarbejde imellem Staterne, maa imødeses med Længsel, idet vi forudsætter, at der under en saadan Ordning ydes de enkelte Lande Sikkerhed for Bevarelse af Beskæftigelse for deres Befolkninger, men indtil dette Maal opnaas, maa en selvstændig, positiv Erhvervs- og Beskæftigelsespolitik indenfor Landets Grænser fremdeles være paakrævet.

Kongressen opfordrer Rigsdagsgruppen til at virke for hel eller delvis Gennemførelse af det Kriseprogram, som fremsattes af det socialdemokratiske Ministerium. Dette Program byder Hjælp til det Arbejde, der maa udføres for at skaffe levedygtige og konkurrencedygtige Industrier, og det byder virkningfuld Krisehjælp til de Erhverv, der i særlig Grad er ramt af Krisen. Forsaavidt det som midlertidig Foranstaltning anses for nødvendigt i visse Tilfælde at skride til Import-Restriktioner eller særlige Af-

gifter for at give danske Industrier Tid til en Modernisering og Omlægning, maa det ubetinget kræves, at Forbrugernes og Arbejdernes Interesser fuldtud sikres.

Til Hjælp for den Del af det danske Landbrug, der er kommet i Vanskeligheder ved de under de forrykkede Valutaforhold opskruede Ejendomspriser, anbefales det at virke for en Regulering igennem en Afgift af de ved Ejendomsandelens opstaaede Formuer, hvormed Gældsbyrden for visse Ejendomsbesiddere kan formindskes. Desuden tilrådes det at søge Lempelser gennemført i Akkordloven samt et begrænset Moratorium.

Iøvrigt anbefales det at arbejde for de i Kriseloven foreslaaede Støtteforanstaltninger samt for en Videreudvikling af Lovgivningen i Overensstemmelse med Socialdemokratiets Forslag.

Idet Kongressen saaledes træder i Skranken for et vidtrækkende Program til Støtte for Erhvervslivet, kræves ogsaa et Arbejde optaget for Arbejdernes Deltagelse i Ledelsen af Bedrifterne igennem en Udvikling af Tillidsmandssystemet eller Indstiftelse af Bedriftsråd, Kongressen ønsker, at der ad denne Vej skal arbejdes for Samarbejde og Fred indenfor Produktionen og afviser de fremsatte Planer om tvungen Voldgift som uegnede til Sikring af et godt Forhold.

Kongressen opfordrer det danske Folk, Arbejdere, Husemænd, Bønder og Næringsdrivende til at skaffe Socialdemokratiet fornøden Magt til Gennemførelse af en positiv Erhvervspolitik til Bekæmpelse af Arbejdsloshed og Tilvejebringelse af gode Arbejdsmuligheder for den opvoksende Slægt.

Onsdagens Møde indlededes med et Foredrag af Folketingsmand H. P. Hansen om kommunal Politik. En Resolution om, at Socialdemokratiet bør blande sine Medlemmer udbrede Kendskab til kommunal Lovgivning og Administration, og søge ved hvert kommunalt Valg, at skaffe Socialdemokratiet den størst mulige Repræsentation i de kommunale Bestyrelser vedtoges.

En Forhandling førtes om Rigsdagsgruppens Virksomhed. Kongressen vedtog en Anerkendelse af det Arbejde, Gruppen havde udført, og opfordrede Gruppen til fortsat Virke for det i Ordensprogrammet udtalte Krav.

Færøernes Repræsentant, Poul J. Hansen var desværre ved Afrejsen bleven forhindret i at deltage i Kongressen, hvorfor Redaktør Viðstein rejste. Viðstein naaede København Mandag og fløj Tirsdag Morgen med Flyveren Johannsen til Vejle, hvor han ved sin Ankomst hilstes hjertelig velkommen af Kongressen.

Viðstein bragte Hilsen fra Socialdemokratiet paa Færøerne, der var glade og stolte over at være med i Socialdemokratiets Arbejde for at værne Underklassen mod Redaktionen Angreb. Vi har nu faaet et Blad paa Færøerne, og det skal være os en Løftestang til at erobre Færøerne for Socialdemokratiet. Han udtalte en Tak til Socialdemokratiet for dets Forslag om Bevilling af Midler til en Højskole paa Færøerne, hvilket han opfattede som et Tegn paa, at Socialdemokratiet til enhver Tid vilde være villig til at kæmpe for Færøernes Interesser. Baade som Parti og som Ministerium har Socialdemokratiet virket for Arbejderklassens Frigørelse, og de færøske Arbejdere og Fiskere vil være med til at støtte denne Bevægelse og er glade og stolte over at kæmpe i denne Armé.

Stauning takkede Viðstein for den overbragte Hilsen og bød Færøernes Arbejdere velkommen i den socialdemokratiske

Bevægelse og ønskede Viðstein Held og Lykke til Arbejdet for at vinde Færøernes Befolkning for Socialdemokratiet. Til Vinter skal der være Valg til Lagtinget, og vi ønsker det maa være Indledningen til Erobringen af de to Rigsdagsmandater for Socialdemokratiet. Vi ønsker Viðstein Held med Arbejdet paa de fjerne Atlanterhavsoer, hvor vi véd, at Livet er saa haard en Kamp.

Man foretog derefter Valg af Hovedledelsen. Den fungerede Dirigent oplyste, at de afgaaende var: Som Forretningsfører Th. Stauning, som Viceforretningsfører Fr. Andersen, som Kasserer Kløver. Fra Forsamlings Side raabtes der straks Genvang, og medens Forsamlingen rejste sig og klappede, foretog man Genvang af den hidtidige øverste Ledelse.

Modsted for næste Kongres overlodes det Hovedbestyrelsen at fastsætte.

Kongressen sluttede med et stærkt besvaret Leve for Arbejderklassens Internationale. Saa sang Forsamlingen: »Snart dages det Brødre«, og de mange Repræsentanter drog hjem, styrket i Troen paa Socialdemokratiets Ideer og besjælet af Viljen til at ville bringe disse Ideer til Sejr.

Et Menneskedyr.

Afslutningen paa et blodigt Eventyr.

Efter 14 Dages Retsforhandling har Rigsretten i Mitau i Letland dømt den 32-aarige Ans Kaupen til Døden ved Hængning og derved sat Punkum for et Liv, der for de sidste Aars Vedkommende ligner et Eventyr, men ganske vist et ubygget og bloddryppende Eventyr.

Kaupen er Son af en Bonde fra Omegnen af Mitau. Han lærte i sin Tid Tapetsererfaget, men da Verdenskrigen udbrød, meldte han sig frivillig som russisk Soldat og deltog paa russisk Side i Kampene paa Østfronten. Efter Krigen lod han sig indrullere i den røde Armee og deltog i Borgerkrigene. I 1920 kom han tilbage til sin Hjemstavn, og nu begyndte han et mærkeligt Dobbeltliv. Tilsluttede arbejdede han som Tapetserer, uden dog at overanstrengte sig, og han tog f. Eks. jævnligt et Par Dage fri og var da forsvunden fra Egnen, ingen vidste hvorhen.

At gode Grunde fortalte han ikke selv, hvorledes han da foretog Tiden. Klædt i Pjaller, med Maske for Ansigtet, han kom paa Lur ved Landevejen, stansede og plyndrede alle, der kom forbi. Hvem der forsøgte eller gjorde Mine til at ville gøre Modstand, skød han øjeblikkelig. Han stoppede Automobiler, ja, om det saa var et Jernbanetog, saa stoppede han det en skønne Dag og plyndrede Passagererne. Der stod Hædler om ham. En Dag var den første, han overfaldt paa Landevejen, en Politimand, og det morede ham nu at tvinge den arme Politimand til at hjælpe sig med at plyndre de vejfarende Resten af Dagen.

Naar han havde smælet en ordentlig Sum Penge, tog han til Riga, hvor han havde en Aftrafelseslejlighed, og i Riga spillede han nu den fine Kavalier i Kjøle og hvidt og Lakso og soldede Pengene op. Mere end 20 Moré og over 200 Røveri havde han paa Samvittigheden, da han endelig blev taget af Politiet, der ved Hjælp af et af Kaupens talrige Kvindebekendtskaber endelig var kommet paa hans Spor. Paa Samvittigheden, — ja, man tvivler næsten om, at han har nogen Samvittighed, thi til alle hans Rædselsgerninger kommer endda det ubygget, at andre i de forløbne Aar har faaet Skyld for flere af hans »Bedrifter« og er blevet straffet for dem. En er blevet dømt til Døden og henrettet, en anden er blevet idømt livsvarigt Taghuset, og nu har det vist sig, at det i Virkeligheden er Kaupen, der har begaaet de Forbrydelser, der blev dømt for.

Givt út af socialdemokratiske fæløgum.

Bladstjór:

M. S. Viðstein (Gyrdarmáður) og Anton Nielsen (Bráfengis).
Prentað i prentsmíðu »Føroya Social-Demokates, Tórshavn.